

ÉLETTÜNK

XLV. évf. 4. szám (45. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2013. április

A PÁPA SZÍVE ÁTÖLELI AZ EGÉSZ VILÁGOT

XVI. Benedek
„búcsúbeszédéből”

Február 27-én mintegy százötvenezer hívő részvételével tartotta utolsó audienciáját az azóta emeritus pápa, XVI. Benedek. Ennek során felidézte péteri szolgálatának néhány állomását.

„Csaknem nyolc évvel ezelőtt, április 19-én elfogadtam, hogy magamra vállalom a péteri szolgálatot. Ez a szilárd bizonyosság továbbra is mindig elkísért engem. Abban a pillanatban – amint azt már több ízben kifejtettem – a következő szavak visszhangzottak szívemben: Uram, mit kívánsz tőlem? Nagy terhet helyezel a vállamra, de ha Te kéred ezt tőlem, szavadra kivetem a hálót, annak biztos tudatában, hogy Te vezetsz majd engem. Az Úr valóban vezetett, mellettem állt, mindennap érezhettem jelenlétét. Az Egyház útjának olyan szakasza volt ez, amelyben voltak örömeim és fények, de nem könnyű pillanatok is.

Úgy éreztem magam, mint Szent Péter az apostolokkal a bárkában, a Genézreti-tavon: Az Úr olyan sok napfényes és könnyű szellővel kísért napot ajándékozott nekünk, amikor bőséges volt a halfogás; voltak olyan pillanatok is, amelyekben a vizek háborogtak és ellenszél fújt, csakúgy, mint az Egyház egész történelmében, és úgy tűnt, hogy az Úr alszik. De mindig tudtam, hogy abban a hajóban jelen van az Úr, és mindig tudtam, hogy az Egyház hajója nem az enyém, nem a miénk, hanem az övé, és nem hagyja, hogy elmerüljön; Ő az, aki kormányozza a hajót, természetesen az általa kiválasztott emberek révén is – mert így akarta. Ez a múltban is bizonyosság volt és ma is az, amelyet semmi nem homályosíthat el. Ezért ma szívem telve van hálával Isten iránt, mert soha nem vontam meg az Egyház egészségétől és tőlem sem vigaszt, világgosságát, szeretetét.”

„A Hit évében vagyunk – folytatta katekézisének a pápa az utolsó általános kihallgatáson. – Ezt azért hirdetem meg, hogy megerősítsem hitünket Istenben, egy olyan kontextusban, amely, úgy tűnik, egyre inkább második helyre kívánja szorítani Istent. Mindenkit szeretnék felszólítani, hogy újítsa meg szilárd bizalmát az Úrban. Gyermeki módon bizzuk magunkat Istenre annak a bizonyosságában, hogy karja mindig támaszt nyújt, és lehetővé teszi, hogy mindennap előrehaladjunk a fáradságok közepette is. Szeretném, ha mindenki érezné, hogy szereti őt az az Isten, aki Fiát adta nekünk és megmutatta határtalan szeretetét. Szeretném, ha mindenki érezné annak az örömét, hogy keresztyény.”

(Folytatás a 2. oldalon)

MINDEN OLVASÓNKNAK
ÁLDOTT
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK!

Feltámadás
Noel Coypel festménye (1700)

A MI HÚSVÉTUNK

A mi húsvétunk: Jézus halála és föltámadása. János megírja, hogy a Megfeszítettnek nem törték meg a csontjait. „Ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: Csontját ne törjétek!” (Jn 19,36). Az Írás mondja ezt, vagyis a húsvéti bárányra vonatkozó szabály. Ez az igazi szabadulásünnep, hiszen Jézus azért halt meg, és azért támadt föl, „hogy felszabadítsa azokat, akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgává tett” (Zsid 2,15). Nem egy maroknyi népet, hanem az egész világot: mindazt, aki arccal a húsvét felé fordul.

A nagypéntek és a húsvét titkáról van egy csodálatos evangéliumi kép: „Ha a búzaszem nem hull a földbe, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12,24). Ez a metafora Jézus egyszeri tettét visszacsatolja a földre, a természet egyetemes törvényeihez – annak jeléül, hogy a Teremtő és a Megváltó Isten ugyanaz.

(Jelenits István)

„AZ ÚR VALÓBAN FÖLTÁMADT!”

Írta: Szabó Ferenc SJ

Húsvétvasárnap a föltámadt Jézus mint ismeretlen vándor a kiábrándult emmauszi tanítványok mellé szegődik, és megmagyarázza nekik mindazt, ami az ószövetségi Írásokban róla, az eljövendő Messiásról szól: szenvedése, halála és feltámadása által kellett beteljesítenie az Atya örök üdvösségtervét. A tanítványoknak már útközben lángolt a szívük. A kenyértörésnél pedig megnyílt a szemük, és fölismerték Őt, aki eltűnt előlük. A lelkes tanítványok visszasietnek Jeruzsálembe, hogy az egybegyűlt tizenegynek megvigyék az örömhírt, de azok már ezzel fogadják őket: „Az Úr valóban föltámadt, és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

A húsvéti hit születésénél vagyunk. Az apostolok ezt az örömhírt hirdetik pünkösd után: a megfeszített Jézus él, valóban föltámadt, Ő az egyetlen Üdvözítő. Szent Pál a korintusi híveknek

PÁPA „A VILÁG VÉGÉRŐL”

Péter apostol 265. utódja a Ferenc nevet választotta

Habemus papam – van pápánk! 2013. március 13-án, szerdán este 7 óra után öt perccel fehér füst szállt fel a vatikáni Sixtus-kápolna kéményéből, majd megszólaltak a Szent Péter-bazilika harangjai. Több mint százezer hívő ujjongott fel a téren, majd várakozott tovább az esőben, hogy azt is megtudja, kit is választott meg az előző nap délután összeült konklávé Péter apostol 265. utódjává. Egy óra múltán erre a kérdésre is választ kapott a város és a világ: amikor a bazilika erkélyének ajtaja kinyílt, és Jean-Louis Tauran protodiakónus bíboros bejelentette: az argentin Jorge Maria Bergoglio az új pápa, aki a Ferenc nevet vette fel.

Ezt követően az új pápa is megjelent az erkélyen: egy hetvenes éveinek derekán járó, középtermetű, mosolygós, kisé elfogódott, de érzéseit uraló férfi, egyszerű fehér reverendában. Közvetlen szavakkal, hibátlan olaszúggal fordult a téren egybegyűltökhöz – akik között már ott voltak Róma város és az Olasz Köztársaság legmagasabb rangú képviselői is – és a rá szegeződő tévékamerákon keresztül természetesen az egész világhoz.

„Testvéreim, jó estét!

Tudjátok, hogy a konklávé kötelessége, hogy püspököt adjon Rómának. Úgy tűnik, bíboros testvéreim a világ másik végére mentek el érte, de itt vagyunk. Köszönöm a fogadtatást. A római egyházmegyei közösségnek megvan a püspöke: köszönöm! Először is imádkozni szeretnék emeritus püspökünkért, XVI. Benedekért. Imádkozunk érte együtt, hogy az Úr megáldja, és a Szűzanya oltalmazza.”

A Szentatya ezután elimádkozta a hívekkel a Miatyánkot, az Üdvözlőgyet és a Dicsőséget, majd így folytatta:

„Most pedig induljunk el ezen az úton: a püspök és a nép közös útján. A római egyház útja ez, azé a városé, amely a szeretetben minden egyházat vezet. A testvériség, a szeretet, a köztünk lévő bizalom útja ez. Imádkozunk mindig egymásért, kölcsönösen. Imádkozunk az egész világért, azért, hogy széles körű testvériség valósuljon meg.

Azt kívánom, hogy ez az út, amit ma elkezdünk az Egyházban, és amelyben engem az itt jelen lévő bíboros helynö-

A konklávé Jorge Mario Bergoglio bíborost, Buenos Aires érsekrét választotta pápává

köm fog segíteni, gyümölcsöző legyen ennek a gyönyörű városnak az evangelizálásában!

Most szeretnék áldást adni, de előtte szívességet kérek tőletek: mielőtt a püspök megáldaná a népet, azt kérem, hogy ti imádkozzatok az Úrhoz, hogy Ő megáldjon engem: a nép imáját kérem, amely áldást kér püspöke számára. Mondjuk el csendben ezt az imát, a ti imádságokat értem.”

Ferenc pápa Urbi et orbi áldást adott a jelenlévőkre és a világ valamennyi hívójére, majd így búcsúzott tőlük:

(Folytatás a 3. oldalon)

ból ortodox kereszténnyé lett Olivier Clément († 2009) francia teológus is idézi, aki ezeket írja kommentárjában: Ha elfogadnánk az ateista Marx, Nietzsche és Freud valláskritikáját, „ha nincs semmi más, mint ez a világ, akkor törvényeinek állítólagos teljes igazolása igazolja a totalitárius rendszereket. Ha nincs semmi más, mint a gyönyör, akkor ezt kell előállítani és fogyasztani, egészen a végső eutanáziáig.”

De mi megvalljuk Szent Pállal: Krisztus valóban föltámadt, mint a holtak zsongója! Krisztusban mindazok életre kelnek, akik hittel és a keresztséggel Krisztushoz tartoznak, Titokzatos Testébe oltódtak. Ez a húsvéti hitvallás keresztény életünk alapja, örök életünk záloga. Az ortodox keresztények a mai napig ezzel a szép köszöntéssel vallják meg hitüket: „Krisztus föltámadt!” „Valóban föltámadt!” □

HITÜNK KÉRDÉSEI

A föltámadás jelentősége

Minden évben visszatérünk arra az ünnepre, amely az Újszövetséggel beteljesülő keresztény kinyilatkoztatás sorsdöntő ígérete a Szentírásban. Alapja már nem is annyira az Evangélium szövege, hanem a megtestesült Ige, amelyben Isten önmagát mondja ki a megváltásban, Krisztus által. Ez pedig nem szóbeli, hanem személyes kinyilatkoztatás, amelynek beteljesülése a feltámadt Üdvözítő. Vajon csak a keresztények számára?

Szergej Prokofjev muzsikája mindig nagy hatással volt rám. Egyszer elfogott a kíváncsiság: ki volt ő tulajdonképpen, túl azon, hogy neves orosz zeneszerző? Vallásos ortodox keresztény volt-e, mint egy másik orosz zenei kiválóság, Rahmanyinov? Csalódás ért, amikor kiderült, hogy Prokofjev szellemi útja a sztálini kommunizmus idején az antropozófiához vezetett (A Rudolf Steiner nevéhez fűződő irányzatról nehéz eldönteni: vallási vagy filozófiai világnézet-e, talán a kettő együtt.) Csalódást éreztem, ugyanakkor erre megragadt valami. Ez nem Blavatzky teozófiája. Ez valami más! Olyan szellemi-lelki út-keresés volt ez a részéről – Steiner irányzata nyomán –, amelynek megvan a kétes értékű sajátosságai, de Prokofjev a lényegre tekintve mégis imponálóan tájékozódik, még az ezoterikus keretek között is. A budapesti előadásából vett alábbi részlet saját világnézetére utal:

„Ez a Krisztuslány megértésének és a Golgotai Misztérium megismerésének a kérdése. Annak felismerése, hogy milyen jelentősége volt annak az emberiség életében. Ez vezet az antropozófiai feladat megértéséhez. A keleti beavatás csak a Boddhiszattvák szintjéig emeli fel a beavatottat. Ez a beavatás nem tud magasabb szintre lépni. Ezért egy keleti beavatásban részesülő számára Krisztus egy Boddhiszattva. Ez nem igaz, mert a Boddhiszattva egy magas szellemi szinten lévő lény, de emberi. Ellentétben Krisztussal, aki isteni lény. A Boddhiszattva végtelen számú inkarnáción halad keresztül, míg eléri beavatásának legmagasabb fokát. A keleti tudás nagy tévedése az, hogy Krisztus újra és újra inkarnálódik a földön, mint Boddhiszattva. Pedig Jézus inkarnálódott, de Krisztus csak egyszer volt itt.” – És habár az antropozófia ezoterikája kereteiben maradvá fejleszti tovább egyéni módon a steineri alapeszmét, mégis fölis-

meri a feltámadt Krisztus középponti jelentőségét, elsősorban a keleti vallásokkal szembeállítva. És ez valóban figyelemreméltó.

Föltámadás! Hiába borít el bennünket a földi élet érzeinket behálózó tapasztalata, amely sokakat bizalmatlanná tesz a láthatatlanok és a túlvilág tekintetében. A föltámadás realitása nemcsak az üdvösségtörténet, de az egyetemes emberi lét középponti eseménye is. Ennek nagyszabású eszmei ívelését Teilhard de Chardin világította meg, az alfától az ómegáig. Olyan ez, mint amikor a hajótörtek szeme előtt váratlanul megjelennek hazájuk menedéket jelentő partjai. S a mélyebb megfontolás előtt földereng, hogy döntenünk kell a létoptimizmus vagy a lépesszimizmus között. Az már eldőlt, hogy a lépesszimizmus radikális formája a „Semmiből jöttünk és a Semmibe térünk vissza”. A létoptimizmus pedig elképzelhetetlen a teremtő és megváltó Isten nélkül. Közmondássá lett: „Isten kezében van az életünk”, de az ő kezében van – emberi a kifejezés – a halálon túli élet és a föltámadás reménye is. Jézus Urunk föltámadásának nagy jelentőségét követően Mária a megdicsőült létforma, „nagykövete” a földieknek, az ő hitelesített jelenéseivel. Számunkra egyértelműen ő a túlvilág realitásának reményt keltő üzenete, amely jelentőségében az Egyház történelmének különböző csodáit is fölülmúlja.

Az alap azonban Jézus föltámadása! Ennek egyik érzékelhető jele a Torinói Lepel, amelynek lenyomata a testből kiáradó fény hatására keletkezett, és a tudomány nem talál rá magyarázatot. Visszatérő az avatottak kommentárja, hogy nemcsak Jézus szenvedésének, de feltámadásának nyomai is felismerhetők rajta. Utóbbihoz persze kell a személyes hit, ami sok keresztényben megvan. Bennem is.

Igazában azonban az egyetemes emberi történelem távlatából tudjuk megválaszolni azt a megdöbbentő fordulatot, amely egy-egy kivételes felfedezés vagy felismerés formájában kitágította addigi ismereteinket (vö. világnézeti spirál). Megrázkódtatással járt, amikor egyértelműen bebizonyosodott, hogy a Föld gömbölyű, az addigi, sok ezer éves emberi tapasztalat ellenére. A hajósok pedig már érzékelnék is tudták. Összeomlott az első kártyavár. Aztán jött a második nagy megrázkódtatás, hogy nem a Nap forog a Föld körül, mint azt érzeink

mutatják. Még világvisszhangot keltő per is lett belőle, mert Kopernikusszal és Galileivel nagy többségükben az akkori tudomány képviselői is szembeszegültek, mégis csupán az Egyházat marasztalják el... A harmadik az örök atomok anyagrészcskéiből fölépülő Világegyetem elgondolásának s vele a gépies-mechanikus világképnek összeomlása a modern atomfizika következtében. Aztán mekkora megrázkódtatás a genetikában a DNS fölfedezése, amellyel kiderült, hogy akár egyetlen ősegysejtű DNS-ének „könyvtára” az egész biológiai evolúció alaptervét képes hordozni, mint ahogyan egyetlen emberi sejtben az egész ember biológiai képlete megvan. S ez a genetikailag programozott kibontakozás a valódi evolúció alapja, ami minden addigi elképzelést fölülmúl. És persze a klónozás forradalma! Valamennyi a mi tudományos világképünk döntő átalakulását eredményezte.

Mindezt pedig megelőzte a biológiai élőlények világából robbanásszerű átalakulással kiemelkedő ember megjelenése – megcsodált agyával! –, akinek egyedülálló tulajdonsága a szellemisége és vele „transzcendens tekintete”. S ezt az átalakulást nem az eszközhasználat vagy a két lábra állás idézte elő. Ilyet feltételezni ma már naivitás. Az ember megjelenését tehát nem valami „kis lépésekkel való”, hanem, mondhatni robbanásszerű változás, egy különleges mutáció eredményezte a teremtésben (vö. teremtő robbanás!).

Csak hogy ez még nem a legvégű mutáció. XVI. Benedek pápa az evolúció több mai tudásával beszélgetett a nagy kérdéskörrel. És amikor az ember megjelenésének döntő átalakulása szóba került, azonnal teológiai reagált a mutáció szóra. Értelmezése szerint – és ez valóban figyelemreméltó! – Jézus Krisztus feltámadása a legradikálisabb és legvégű mutáció, amely a szellemi vagy át- szellemült emberi test megdicsőült állapotát eredményezi. Ez pedig merőben más, mint a halál utáni élet lehetőségét tagadóknak s velük a lépesszimistáknak az Ős-semmibe vetett hite... Ennek is megvan persze a „pere” a világban – keresztény hívők és ateisták vagy más hiten lévőek között –, de Jézus Krisztus feltámadása a mi hitünk és reményünk szilárd alapja. S nemcsak az anyakönyvileg regisztrált keresztényeké. Azért idézem meg újra a nagy orosz zeneszerzőt, Szergej Prokofjevet, aki az antropozófia ezoterikus kereteiben is ugyanoda jutott, mint a keresztények: hogy emberi létünk végű reménye a feltámadt Krisztus.

Boda László

A PÁPA...

(Folytatás az 1. oldalról)

„Nem csak Istennek szeretnék ebben a pillanatban köszönetet mondani. Egy pápa nincs egyedül Péter hajójának vezetésében, bár ő az első számú felelős; soha nem éreztem magam egyedül a péteri szolgálat örömeinek és súlyának hordozásában; az Úr olyan sok személyt helyezett mellém, akik nagylelkűen, Isten és az Egyház iránti szeretetből segítettek nekem és közel álltak hozzám.”

„De én is szerettem mindenkit, minden egyes személyt, kivétel nélkül, azaz a lelkipásztori szeretettel, amely minden főpásztor szívében jelen van, különös tekintettel Róma püspökére, Péter apostol utódára. Mindennap mindnyájukat imáiban hordozlak, atyai szívvel. Szeretném, hogy üdvözletem és köszönetem mindenkihez eljusson: a pápa szíve átöleli az egész világot. Hálámat fejezem ki a Szentszéknél szolgáló diplomáciai testületnek,

amely a nemzetek nagy családját jeleníti meg. Gondolok továbbá mindazokra, akik a jó hírközlés érdekében végeznek fontos munkát, amelyért szintén köszönetet mondok.”

Szeretnék visszatérni 2005. április 19-éhez: döntésem súlyosságát az jelentette, hogy ettől a naptól kezdve mindig és mindörökre az Úr szolgálatába álltam. Mindig, mert aki a péteri szolgálá-

XVI. Benedek pápa február 28-án fejezte be péteri szolgálatát

tot vállalja, annak nincs többé magánélete.

A »mindig« azt is jelenti: »örökre« – nem lehet többé visszatérni a privát életbe. Szolgálatomról való lemondásom nincs ellenmondásban ezzel. Nem hagyom el a keresztet, hanem új módon maradok a keresztre feszített Úr mellett. Nem gyakorlom az Egyház kormányzásával járó hatalmat, hanem az imán keresztül Szent Péter mellett állok. Szent Benedek, akinek nevét pápáként viselem, nagy példát jelent számomra. Ő megmutatta azt az utat, legyen az aktív vagy passzív jellegű, amely Isten művéhez vezet.

„Én továbbra is elkísérem az Egyházat útján imával és elmélkedéssel, az Úrnak és Jegyesének való odaadással, amelyet eddig és ezután is megélek. Arra kérek benneket, hogy emlékezzetek meg rólam az Úr előtt, imádkozzatok Péter apostol következő utódáért: az Úr kísérelje el őt világosságával és Lelkének erejével.”

(Vatikáni Rádió)

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

Általános szándék: Hogy a hit nyilvános és imádságos megünneplése életforrás legyen a hívek számára.

Amikor az emberek ünnepeket, ezt általában nem csupán azért teszik, mert egy különös fontosságú eseményre emlékeznek, hanem azért is, hogy újra átéljék, ismételtén tudatosítsák annak fontosságát a saját életükben. Ez érvényes a hitükre is: ha a hitet rendszeresen nem „ünnepelek meg”, az ember lassacskán feledésbe meríti; fokozatosan veszít az értékéből és a fontosságából az embernek az életében. Ezzel a havi általános szándékkal XVI. Benedek pápa hitünk megünneplésére hív, mert a hit csak a közös ünnepléssel maradhat igazán élő, és lehet „életforrás”.

Ami még a keresztény vasárnap és ünnepek megvédését illeti, a pápa megérteti velünk, hogy a hitre való folytonos emlékezés nagyon fontos, és pedig nem csupán személyesen nekünk, hanem mint a hitről való tanúságtétel is mások számára is. Ezért a hitet nem csupán egyedül, személyes összeszedettségben kell ünnepelelnünk, hanem legalább annyira „nyilvánosan” is, hogy a lehető leginkább felhívjuk rá sok más ember figyelmét is. Ezért Benedek pápa nem szorítkozik arra, hogy előtérbe állítsa a nyilvános ünneplést, hanem megjelöli annak minőségét is: a hit nyilvános ünneplése legyen igazán „imádságos”. Ha hitünk ünneplése pusztán nyilvános lenne, akkor egyszerűen egy történelmi tényt idézne fel, és értelme az lenne, hogy emlékeztetünkbe áthelyezzen egy eseményt; ez azonban elégtelen lenne ahhoz, hogy tanúságot tegyen hitünkről mint a jelen levő és működő Istenbe vetett bizalomról.

A hit ünneplése nem szorítkozhat pusztán arra, hogy megtegyük, amit Urunk az utolsó vacsorán mondott: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”. Az ünneplés tudatosítja Urunk állandó jelenlétét közöttünk, és azt az irgalmas szeretetet, melyet nekünk felkínál. Ilyen értelemben hitünk minden egyes megünneplése arra hív meg, hogy lelkileg az ő szeretetéből táplálkozzunk, és így e szeretet egyre inkább alakítson és átalakítson – ez felhívás arra, hogy folytonosan az igazi élet forrásából mérítsünk élő vizet.

Amikor a pápa e havi szándéka szerint imádkozunk, az nem pusztán egyszerű ima másokért, hanem inkább arra ösztönöz, hogy az imát személyesen megvalósítsuk: a lehető legjobban ünnepeleljük a hitet nyilvános és imádságos módon, hogy a hit mindenki számára megtapasztalható legyen, és pedig növekvő mértékben, mint „életforrás a hívek számára”.

(Anton Witwer osztrák jezsuita, a jezsuiták szenttéavatási ügyeinek felelőse)

Missziós szándék: Hogy a missziós területek részegyházai a remény és a feltámadás jele és eszköze legyenek.

„Az élet szolgálatát választottam, és továbbra is ezt akarom, akkor is, ha hivatásom azt kívánja, hogy életemet adjam.” Matthew Lukwija doktor nyilatkozott így, aki Észak-Uganda egyik, az Ebola-láz betegeit ápoló kórházában dolgozott, és orvosokat, betegápolókat tudott felfogásának megnyerni. Rendszeres liturgiaünnepléssel mélyítették hitüket és elszántságukat. Ő maga és tizenhárom fiatal munkatársa életét áldozta, viszont százával mentették meg betegeiket.

Sok keresztény közösség és személy él és dolgozik a szolgálat, a béke, az imádság, az élő és tevékeny Krisztus-hit légkörében.

(Folytatás a 4. oldalon)

„Testvérek, elköszönök. Nagyon köszönöm, ahogy fogadtatok. Imádkoztok értem, és hamarosan újra találkozunk! Holnap a Szűzanyához szeretnék menni imádkozni, hogy oltalmazza Róma egész városát. Jó éjszakát és jó pihenést!”

Az új pápa „előélete”

Ferenc pápa személyében első alkalommal került Péter trónjára latin-amerikai főpap – akit ugyanakkor az olaszok is magukénak érznek és érezhetnek, hiszen Jorge Mario Bergoglio olasz bevándorlók gyermekeként 1936. december 17-én született Buenos Airesben. Ötgyermekes családban nőtt fel, édesapja a vasútnál dolgozott.

Vegyipari szakközépiskolát végzett, majd a papi hivatást választotta. A szeminárium elvégzése után, 1958-ban belépett a jezsuita rendbe. Chilében végezte humán tanulmányait, majd 1963-ban visszatért Buenos Airesbe, ahol filozófiából szerzett diplomát a San José egyetemen. 1964–65-ben irodalmat és pszichológiát tanított a Santa Fé-i Szeplőtelen Szűzanya intézetben, majd Buenos Airesben. 1969-ben szentelték pappá.

1973. július 31-én megválasztották Argentína jezsuita provinciálisának. Ezt a tisztséget hat éven át töltötte be. 1980-tól annak a szemináriumnak a rektora volt, amelyben végzett. 1986-ban Németországban fejezte be doktori tézisét.

1997-ben Buenos Aires koadjutor érsekévé nevezték ki, majd egy évvel később, Antonio Quarracino bíboros halálakor, az argentin főváros érseke lett. 2001-ben kreálta bíborossá II. János Pál pápa. Abban az évben a rendes püspöki szinódus főrelátora volt. Három vatikáni kongregációnak is tagja, 2005–2011 között az Argentin Püspöki Konferencia elnöke volt.

Jorge Mario Bergoglio teológiai gondolkodásában inkább mértékletes, kész a párbeszédre. Küzd a társadalmi igazságtalanságok ellen, határozottan kiáll a szegények mellett. Aszketikus hozzáállással viszonyul a világhoz: tömegközlekedéssel jár, nem költözött be a főpapi rezidenciába, s állítólag még ételeit is maga készíti. Sokoldalú ember: jó szakács, szereti az operát és a futballt, a görög műveltség barátja, Shakespeare és Dosztojevszkij a kedvenc írója.

Több lelkeségi könyv szerzője. Jól úszik, erős, holott gyerekkora óta tüdőproblémái vannak. A kevés szavú ember megszólalásainak súlya van a 40 milliós Argentínában, ahol a lakosság 90 százaléka katolikus. Karácsony és húsvét idején Bergoglio felkeresett beteg gyerekeket ápoló kórházakat, fogházakat, megmossa a betegeket és foglyok lábát.

Az első kommentárokból

A konklávék résztvevői esküt tesznek, hogy a választás részleteiről semmit el nem árulnak. Ezért aligha igazolná bárki is azt a sajtóban elterjedt véleményt, hogy az argentin bíboros már az előző, 2005-ös pápaválasztáskor is komoly esélyes, Joseph Ratzinger bíboros legerősebb versenytársa volt. Bergoglio a harmadik szavazáson – mielőtt Ratzinger megkapta a kétharmadot – 40 szavazatot szerzett. Állítólag a szoros forduló után maga kérte, hogy támogatói ne rá szavazzanak.

Egyesítő személyiségként mutatja be Jorge Mario Bergogliót a róla szóló írások többsége: a konzervatív bíborosok között elismerést vívott ki azzal, hogy ellenállt a jezsuita renden belüli liberalizációs áramlatoknak, míg mások az Egyháznak a fejlődő világ felé tett elköteleződését értékeli magatartásában. Lelkipásztori érzéke, intelligenciája,

szerénysége (az evilági dolgokat elutasítja, kis lakásban él egyedül, a főpapi rezidencia helyett, érseként sem volt autója) spirituális beállítottsága ugyanakkor szinte mindenki számára népszerűvé teszi. Ismerősei erős karakternek tartják, aki ennek ellenére mindig világosan és lágyan kommunikál.

Az argentin gazdasági válság idején megnyilvánulásaiival a globalizációnak kiszolgáltatott szegények szimbólumává vált. A személyes életszentségre való törekvést ugyanakkor fontosabbnak tartja a strukturális reformoknál.

Egyértelműen a hagyományos felfogást hirdeti a szexuális erkölcsök tekintében, hevesen ellenzi az abortuszt, az azonos neműek közötti házassági kapcsolatot. 2010-ben gyerekekkel szembeni diszkriminációnak nevezte, hogy a meleg párok gyerekeket fogadhassanak örökbe. Tavaly szeptemberben hevesen kritizálta azokat a papokat, akik nem voltak hajlandók házasságon kívül született gyerekeket megkeresztelni.

Erdő Péter bíboros, esztergom–budapesti érsek köszönti Ferenc pápát

Nyitottságát jelzi például az a kijelentése: „Aki kimegy az utcára, azt baleset is érheti. Aki viszont bezárkózik, az elveszíti kapcsolatait az emberekkel, és belebetegszik. Egy, az utcán netán baleseteket szenvedő, és egy bezárkózásba belebetegedő egyház közül én kétségtelenül az előbbi választanám.”

A kommentárok közül most sem maradnak el a vádaskodások: ezek szerint Jorge Mario Bergoglio mint az argentin jezsuiták egykori tartományfőnöke nem védelmezte meg két (egy német és egy magyar) rendtársát, akiket a junta elhurcolt. Az argentin igazságszolgáltatás egyszer kihallgatta mint a tényeket ismerő személyt, de soha semmivel nem vádolta meg. Bergoglio dokumentált formában cáfolta meg a vádaskodásokat. Ugyanakkor számos nyilatkozat áll rendelkezésre, amely azt mutatja, hogy Bergoglio sok személyt megvédett a katonai diktatúra idején.

Miért Ferenc pápa?

Egy új név választásával az új pápa jelezheti, hogy valami mást szeretne hozni az egyház életébe, mint az elődei. Mivel Bergoglio különösen fontosnak találja a társadalmi igazságosságot, a Ferenc név választásával utalhat Szent Ferenc szegényeket segítő munkásságára. 2007-ben a latin-amerikai püspökök találkozáján arról beszélt, hogy a világ egyik legegyenlőtlenebb részén élnek, amelyek a legtöbbet fejlődött ugyan, de a legkevésbé sikerült csökkentenie a nyomort. Bergoglio szerint a javak igazságtalan elosztása társadalmi bűnnel ér fel, és sok embert megakadályoz abban, hogy teljes életet éljen. Amikor bíborossá nevezték ki, Bergoglio több ezer argentin győzött meg arról, hogy ne repüljön Rómába ünnepelni őt, hanem az utazásra szánt pénzt adja inkább a szegényeknek. „Az emberi jogok

PÁPA „A VILÁG VÉGÉRŐL”

(Folytatás az 1. oldalról)

kat nemcsak terrorizmussal, elnyomással vagy merénnyel lehet megsérteni, hanem igazságtalan gazdasági rendszerekkel is, amelyek hatalmas egyenlőtlenségeket teremtenek” – mondta az argentin politikusokat bírálva.

A pápai nevekről

Az első pápa, aki nem a saját nevét használta Róma püspökeként, az 533-ban megválasztott Mercurius volt, aki úgy vélte: az Örök Város keresztény főpapja nem viselheti egy pogány római istenség (a kereskedelem és a tolvajok istenének, Merkúrnak a) nevét, így elrendelte, hogy II. Jánosnak nevezzék. A ke-

Bergoglio bíboros munkába menet. Az interneten közzétett felvétel a Buenos Aires-i metrón készült

resztnévtől eltérő pápai név felvétele ugyanakkor csak a második évezred elejére lett igazán szokássá. Az utolsó Szentatya viszont, aki a saját nevét használta, az 1555-ben megválasztott, három hétig hivatalban maradó II. Marcell volt.

Az 1978-ban megválasztott Albino Luciani velencei pátriárka volt az, aki először használt dupla pápai nevet: János Pál. Ebben követte utódja, Karol Wojtyła.

A Péter nevet köztudottan nem használják Róma püspökei, Szent Péter apostol iránti tiszteletből. A 983–84-ben szolgáló XIV. János például azért nem a saját nevét használta, mert az a Péter (Petrus) volt.

A II. Vatikáni Zsinatot összehívó XXIII. János neve pedig nemcsak azért érdekes, mert a János a legtöbbet használt pápai név, hanem azért is, mert korábban egy ellenpápa is viselte ezt a nevet, ezzel a sorszámmal. Angelo Giuseppe Roncalli névválasztásával egyszer s mindenkorra világossá tette, hogy az 1410–15 közt, a nagy nyugati szkizma idején XXIII. János néven fellépő illető ellenpápa volt.

A János után Benedekből és Gergelyből volt a legtöbb. XVI. Gergely 1831–1846 között vezette az Egyházat. Kelemenből 14 volt, az utolsó 1769–74 közt ült a pápai trónon; XIII. Leó, ezen a néven az utolsó, a *Rerum novarum* szerzője 1878–1903 közt volt Róma püspöke; Ince nevű pápából is 13 volt, az utolsó 1721–24 között; a Piusok közül a huszadik század közepén szolgáló XII. Pius volt az utolsó. Az összes többi pápai nevet tiznél kevesebben viselték.

Erdő Péter nyilatkozata

„Ez volt a második pápaválasztás, amelyen eddig részt vettem. Emelkedett és jó hangulatban zajlott” – fogalmazott a magyar bíboros március 14-én az MTI-nek nyilatkozva. Erdő Péter hangsúlyozta: Ferenc pápa példát mutatott már azzal is, hogy egyszerű fehér reverendában jelent meg, és kedvesen, közvetlenül szólt a hívőkhöz. Az új pápa első mondataiban kijelentette, hogy a világ végéről érkezik: „ez az argentinok sajátos hangulati állapota, úgy érzik, hogy ők élnek a világ legmesszebbi részén” – mondotta a magyar főpap, aki arról is beszélt, hogy már a konklávé napjaiban be-

szélgeltetett a pápává választott Bergoglio argentin bíborossal.

„A konklávé mély élmény nekünk, pápaválasztó bíborosoknak, már csak azért is, mivel az új pápa a közvetlen környezetünkben kerül ki. A megválasztása előtti órákban beszélgettem Bergoglióval, azt kérdeztem tőle, járt-e már Magyarországon. Azt válaszolta, hogy nem. Ki is javítottam, hogy még nem” – számolt be Erdő Péter. A pápa személyiségéről szólva hozzáfűzte: „Szuverén egyéniség. Energikus, és odafigyel mindenre: velem beszélgetve tudta azt is, milyen magyar papok szolgálnak egyházmegyéjében.”

„A színpad mögött”

Federico Lombardi szentszéki szóvivő a pápaválasztást követően is sűrűn találkozott a sajtó képviselőivel. Olyan érdekességekről is beszámolt, amelyek még a Sixtus-kápolnában történtek a konklávé lezárását követően. Hangsúlyozta: azért beszélhet ezekről a részletekről, mert a konklávé és a titoktartási kötelezettség is azzal a mozzanattal zárul le, amikor a kétharmados többséget kapott jelölt elfogadja megválasztását.

A szentszéki szóvivő elmondta: megválasztása után Ferenc pápa telefonon beszélt XVI. Benedekkel, akivel mielőbb találkozik.

Az új pápa – eltérve a hagyományoktól – nem egy trónuson ülve, hanem a Sixtus-kápolna oltára előtt állva fogadta a bíborosokat, akik tisztelegtek előtte. Egy másik érdekességként a szentszéki szóvivő utalt arra, hogy a pápa fehér reverendáján azt az egyszerű mellkeresztet viselte, amelyet korábban püspökként is hordott. Ferenc pápa első szavai és gesztusai kapcsán Lombardi megjegyezte, hogy meglepte Róma püspökeinek ez a lelkipásztori viselkedése, különösen is a római hívekhez való közvetlen viszonya. Az is újdonságot jelentett, hogy római helynökét kérte maga mellé ebben a pillanatban.

Egy másik sajátos mozzanatként a szentszéki szóvivő kiemelte azt, hogy a pápa saját magáért kért imákat a hívektől, mielőtt Urbi et Orbi áldását adta volna rájuk. Meghajolt, hogy ezzel kérje Isten áldását a hívek imáján keresztül. Ez egy nagyon jelentős gesztus volt – mondta.

Az első munkanapok

A pápaválasztást követő nap reggelén Ferenc pápa a Santa Maria Maggiore római bazilikába ment, hogy Szűz Mária-hoz imádkozzék, amint ezt el is mondta a híveknek a Szent Péter-bazilika erkélyéről mondott első beszédében.

Március 16-án pedig találkozott a nemzetközi sajtó képviselőivel. Ennek során elmesélte, miért választotta Assisi szentjének nevét. Mint mondta, a konklávé régi jó barátja, Saō Paolo nyugalmazott érseke, Claudio Hummes bíboros mellett ült. Amikor a szavazás kezdett „vészesen” a javára fordulni, barátja vigasztalta őt. Amikor pedig elérte a kétharmados többséget, és felcsattant a taps – amiért megválasztották az új pápát –, Hummes bíboros átölelte őt, és azt mondta: „Ne feledkezz el a szegényekről!” Szegények... ez a szó behatolt az elméjébe, és rögtön Assisi Szent Ferencet juttatta eszébe. Aztán ahogy tovább folyt a szavazás, és mindenki letette voksát, Bergoglio bíboros a háborúkra gondolt, majd ismét Szent Ferenc-re, aki a béke embere volt. Így született meg a név a szívében: Assisi Szent Ferenc. A szegénység, a béke embere, a teremtett világ őrzője. „Ó, hogy szeretnék egy szegény egyházat, amely a szegényekért él!” – kiáltott fel a Szentatya.

Ferenc pápa március 19-én foglalta el Szent Péter trónját. □

Gyerekeknek

TÉL A TAVASZBAN

Nem emlékszem ilyen március 15-ére, mint amilyen az ideje volt. Gyerekkorom óta tavaszi emlékeket őrzök a nemzeti ünnepről – amelyet ugyan sokáig nem ünnepelethettünk méltóságának megfelelően, de ennek nem az időjárás volt az oka. Aztán most, húszegynéhány év után ismét alig-alig ünnepelethettünk.

Hatalmas hó szakadt az országra, sok ezer ember esett a hó fogságába, autók, autóbuszok és vonatok akadtak el az utakon, a nyílt pályán, települések egész sora lett megközelíthetetlen, maradt áramszolgáltatás nélkül. Ebben a helyzetben nem lehetett volna hitelesen ünnepelni.

1848 forradalma – akárcsak 1956-é – arról szól, hogy tenni kell valamit a tartóhatatlan helyzet ellen, a hatalmas erők ellen is lehet tenni valamit: csak le kell győzni magunkban a kába tehetetlenség-érzetet, és föl kell éleszteni a tettekkésziséget és segíteni akarását.

Ezt tették 1848 és 1956 lelkes fiataljai és a jó érzésű idősebbek – akik hősiességről ma már újra tanulhatnak gyerekeink a magyarországi iskolákban.

Fiataloknak

HAZAMENNI VAGY KINT MARADNI?

Amikor 1989-ben összeomlott a szovjet birodalom, és bekövetkezett az úgynevezett rendszerváltás, sokan hitték, hogy tízezerrel indulnak meg emigráns magyarok hazafelé. Hazatelepülnek szülőhazájukba, ahonnan már kivonulófélben vannak a megszálló szovjet katonai erők, és demokratikus rend van kialakulóban. De nem így történt. Hazatértek olyan politikusok, akik be akartak kapcsolódni a közéletbe, visszatelepültek néhányan, akik mindig úgy érezték, hogy a Magyarországon kívüli élet nem teljes. Továbbá idős emberek kezdtek új életet odahaza, mert ott jobban kijöttek a nyugati országokban megszerzett nyugdíjukból. A túlnyomó többség azonban külföldön maradt. Elsősorban azért, mert túl sok idő telt el az utolsó nagy menekülési hullám: 1956 késő ősze és az új korszak beköszönte között. Harminchárom év. Ez alatt legtöbbször megvetették a lábukat a befogadó országban. Munkát, hivatást találtak, öröklakást vagy családi házat vettek, már külföldön nőttek fel a gyermekeik.

Nagy-Britannia szíves befogadó volt 1956 végén, mindenféle rosta nélkül jöhetett a szigetországba tízezer magyar menekült. Európai viszonylatban mégis innen mentek vissza a legtöbben, amikor a Kádár-kormány gyorsamnesztiát hirdetett mindazok számára, akik november folyamán tiltott határátlépést hajtottak végre. A téli Anglia hideg és szürke volt, az étel íztelen, az angol nyelvről pedig sokan úgy vélték, hogy megtanulhatatlan. Előállott a „vagy megszokik, vagy megszökök” szindróma. A hazai diktatúra azonban olyan riasztó volt, hogy legtöbb menekült mégis inkább vállalta a nehézségeket, a kialakítható jobb élet reményében.

Az 1989-es nagy változás megteremtette a sűrű hazalátogatások lehetőségét. Erősödött a kapocs a haza és az eltávoztak között. Ilyesféle a helyzet manapság is, amikor nem politikai menekültek indulnak Nyugat felé Magyarországról, hanem olyan tízezrek, akik – az európai uniós tagság munkavállalási és lakóhely-változtatási lehetőségeivel élve – egyszerűen a sajátjuknál gazdagabb országban akarnak dolgozni.

A XX. század elején a magyar mélyszegénység vezetett tömeges kivándorláshoz. Élelmes osztrák-magyar ügynökök foglalkoztak azzal, hogyan szervezzék meg szegényparasztozók és proletárok hajóújtját Amerikába, a „nagy lehetőségek hazájába”. És – mint József Atti-

2013 március idusán is megmozdult az ország. Most is szükség volt lelkesedésre, hogy tegyünk valamit; bölcsességre, hogy belássuk, nem elég arra várnunk, hogy majd mások megoldják a helyzetet; együttérzésre, hogy adjunk a magunkból azoknak, akik rászorulnak; bátorságra, hogy akár saját magunkat is veszélybe sodorva igyekezzünk menteni másokat.

Katonák, rendőrök, tűzoltók, mentősök, villanyszerelők és rengeteg civil ember küzdött vállalva, hogy kiszabadítsa a hó foglyait, hogy élelemmel, melegítő itallal, takarókkal, ideiglenes szállással lássa el őket, hogy helyreállítsa a normális életkörülményeket. És mi, akikre most nem volt szükség a konkrét munkában, úgy ültünk a híradó képeit nézve a tévé előtt, mint a jó ügyért bevételre kész tartalék sereg.

A tél ádáz rohama nem sodorta el március ünnepét. Amit oly sokan tettek ezekben a napokban, az többet mondott a hősiességről, önfeláldozásról és összetartozásról, mint sok-sok ünnepi beszéd.

Erzsébet néni

la írta *Hazám* című költeményében – „kiántorgott Amerikába másfélmillió emberünk”. Jelentős népességvesztés volt ez, bár akkoriban még létezett a Nagy-Magyarország. És sokan csak azért mentek ki az Újvilágba, hogy ott összekuporgassák a tíz-tizenöt hold földre való pénzt, ez után visszatértek, mint „amerikás magyarok”.

Most nem nyomorgó magyarok érkeznek az uniós országokba, hanem jobb életre vagy jobb lehetőségekre vágyók. (És bizonyos esetekben a svájci frankban felvett lakáskölcsön el lehetetlenül visszafizetésének a károsultjai). Az újonnan jöttek kemény munkával még a nyugati mindennapokhoz szükséges, a hazinál lényegesen magasabb összeget is előteremtik, s reménykednek, hogy nyelvtudásuk fejlődésével és a helyi viszonyok jobb kiismerésével, az alapszintől feljebb juthatnak. Az általános európai gazdasági visszaesés ellenére ennek kétségtelenül megvan a lehetősége. S felmerül a kérdés: hányan térnek haza néhány év múltán? Múlik ez természetesen az otthoni lehetőségek szélesedésén is, s azon, hogy a viszonyok kiegyenlítődése mennyi ideig tart.

Hazaház a család, a magyar táj, a nyelv, a napsugaras nyár, a gyermekévek idején kialakult életkultúra. De visszatérésre ösztönözhet az új állapotok között megélt sikertelenség is. Az sem ideális állapot, hogy kiérkezett magyarok ezrei szakmával a kezükben vagy diplomával a zsebükben, itt gyengén fizetett, szolgáltató szektorban, esetleg mezőgazdasági munkahelyeken dolgoznak vagy éppen robotolnak.

Idegen környezetben a kijöttek jelentős hányada keresi a magyar közösségeket, s ezen a téren igen sokat nyújtanak az egyházak. De fennáll a népességvesztés veszélye, az, hogy a kijöttekből hazahazalátogató, végleges letelepedettek lesznek. Végül még a befogadó ország állampolgárságát is elveszik, hiszen például Nagy-Britanniában a kettős állampolgárság lehetősége is adott.

Az az érzésem, hogy nagyon sokan kint maradnak. Honvágyukat csillapítják a rendszeres hazai utak, s úgy érzik, hogy ha már belekezdtek, kiépítik a külföldi karrierjüket. Más nem kívánhat nekik, mint azt, hogy maradjanak meg magyarok. S ha úgy érzik, hogy az otthoni viszonyok között megtalálják a helyüket, addig térjenek haza, amíg még nem késő.

S. M.

FEDEZZÜK FEL ÚJRA A BIBLIA CSALÁD- ÉS FÉRFIKÉPÉT!

„A hit ajándék, a Szentlélek ajándéka” – ezzel a gondolattal kezdte tanítását Varga László kaposvári plébános, püspökségi irodaigazgató a Kaposvári Egyházmegye családi napján, február 23-án. Nyíltan és szeretettel megfogalmazott gondolatokat, tanácsokat hallhattak a résztvevők a házassággal, gyerekneveléssel kapcsolatban.

Imádság és szeretet kell mindenkinek. Ha keveset imádkozunk, azt is csak futva, ne csodálkozzunk a szeretetlenség miatt. A Szentháromságos Isten teszi teljessé a házasság, a családok életét, és ez imádság nélkül nem megy – mondta Varga László atya. Életünk középpontjában Jézus kell, hogy legyen – a házasságban és a gyereknevelésben is. Akkor nem „hordjuk túl lelkileg” gyermekeinket, nem láncoljuk magunkhoz őket aggodalmaskodásunk miatt, lesz bennünk kellő alázat és tisztelet irántuk, és hitünket úgy tudjuk átadni csemetéinknek, hogy az élővé válik – hangzott el a tanításban.

Fedezzük fel újra a Biblia család- és férfiképét, amit a társadalmunk egyre jobban lerombol! – hangsúlyozta az előadó. – A férfi nincs a helyén a katolikus családokban sem. A sok munka, a pénzkérés kényszere miatt gyakran nem tud a családi imaéletben megfelelően részt venni.

Uzsalyné Pécsi Rita neveléskutató előadásában kiemelte: érzelmek és ezek fejlesztése nélkül nem létezik hitre nevelés, bár a hit kegyelem. A bibliai magvető példájából kiindulva világított rá: a szülőknek és minden neveléssel foglalkozó embernek az a küldetése, hogy befogadóvá tegye a földet, ahová a magokat vetni akarja. Ezt csak az érzelmekre hatva tudjuk megtenni. Az érzelmeket befolyásoló készségek, így a hit alapkészségei is fejleszthetők, ha élményekhez, tapasztalathoz juttatjuk gyermekeinket, és hagyjuk ezekkel azonosulni őket.

(Kaposvári Egyházmegye)

NYOLCVAN ÉVE EGYÜTT

A szülei annak idején máshoz akarták hozzáadni a lányukat, aki megszökött, hogy összeházassodhasson a szerelmével. Jó döntés volt, nyolc évtizede tart a frigy.

Az amerikai Fairfield városában élő Ann és John Betar 1932. november 25-én kötött házasságot. 5 gyermekük, 14 unokájuk és 16 dédunokájuk van. A 97 éves feleség és a 101 éves férj mind a mai napig a legnagyobb szeretetben és boldogságban él együtt. „Nagyon szerencsések vagyunk. A kapcsolatunk a feltétel nélküli megértésről és szeretetről szól. Ez egy ál-

dás” – fogalmazott az asszony egy tévériportban.

Egy házasságot népszerűsítő szervezet a napokban díjat adományozott Betaréknek nyolc évtizede tartó, példaeértékű házasságukért. „Több mint nyolcvan évvel ezelőtt elkötelezték magukat egymás mellett, és ennyi éven át hűek maradtak esküjükhöz. Ez valóban reményt adhat mindannyiunk számára” – indokolták a díj odaítélését. (...)

Az idős házaspár szerint a tartós házasság titka egyszerű: kössünk kompromisszumokat, és ne legyünk haragtartók.

(Nők Lapja Café)

Az ifjú és az örökifjú pár

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Nők, gyermekek, fiatalok, felnőttek cselekszenek hozzájuk hasonlóan, önfeláldozó keresztényekként a törzsi viszályok, fegyverek, erőszak világában; harcolnak nehéz élethelyzetekben, kihívások közt, a megélhetésért és személyi jogokért folyó küzdelmekben. Írástudatlanok hónapokon át keserves erőfeszítéseket tesznek, hogy megtanulják olvasni az evangéliumot, és aztán keresztény hittel és műveltséggel közeledjenek embertestvéreikhez, és békéhez, megélhetéshez segítsék őket.

Az utcán él sok gyermek: eladták őket, menekülnek az éhezéstől, közömbösen viselkedő családjukból. De vannak családok, amelyek sokakat felkarolnak közülük – még ha maguk is nélkülöznek, de örömeiket lelik abban, hogy segítséget nyújthatnak a náluk is jobban rászorulóknak. Az a meggyőződés élteit őket, hogy Jézus kopog az ajtajukon.

A tizenegy éves Margit szombatonként több kilométer gyaloglással jutott el a templomba, ahol az elsőáldozásra való felkészítést tartották. Anyja azzal próbálta akadályozni ebben, hogy rengeteget dolgoztatta: ne legyen ereje és kedve a szombati gyalogláshoz. Amikor egyszer meg is verte, a katekéta meg az anyja jelenlétében Margit ezt mondta: „Kedves Mama, én a te méhedből jöttem a világra, de most már Krisztussal élek; senki és semmi nem fog megakadályozni, hogy magamhoz vegyem az Eucharisziában, amelyre sokkal elevebben vágyódom, mint a te velem kapcsolatos terveidre”.

Sok-sok ilyen apróságból tevődik össze a nagy valóság: hogy Krisztus Egyháza természeténél fogva missziós közösség. Régi és új részegyházak hordozzák magukban az élet és a feltámadás magvait, amelyeket Krisztus vetett el mindazok számára, akik ezeket a magokat csíráztatni és éltetni akarják.

(Fernanda Cristinelli olasz nővér nyomán, aki Kenyában és Ugandában működött)

Nagy Ferenc SJ

Floridai levél

ZSENKA NÉNI
TANÁCSAI

Budapest, egy utcai könyvtárban akadtam rá Zsenka néni hasznos tanácsadójára, a Szegény asszony szakácskönyvére. Az I. világháború utáni években jelent meg, reprint kiadásáról a Trend-Váltó gondoskodott 1992-ben. A „jó magyar háziasszony”, Zsenka néni még nem ismerte az „elbósdít”, ő mindent felhasznál, amit a kert megtermelt, ami bekerült a konyhára. Igazolja ezt, hogy a „főzéssel” foglalkozó munkák közé bekerült a szappankészítés is, hiszen a háziszappant szintén főzték, felhasználták hozzá minden zsiradékot, ami másra már nem volt jó.

Először a levelekkel foglalkozik Zsenka néni, és megjegyzi: „Legjobb leves a húsvésvé, de mivel drága, többnyire hamislevéseket készítenek...” A hús ára indíthatja a Húspótló ételek receptjeinek a felsorolására, hiszen „A hús nagy ára gyakran kényszerít arra, hogy húspótló ebédeket készítsünk”. De ami Zsenka néni korában – és utána még jó néhányszor – anyagi „kényszerből” történt, azt ma az egészséges életmód követeli meg és „kényszeríti” ránk. Mert míg Zsenka néni szerint a marhahúsból készül a legkiadósabb és a leginkább laktató leves, éppen ez a hús áll az egészség őrei tiltólistájának mindjárt az elején. A következő tanácstól pedig mindenkinek égne az állhat a haja, aki csak kicsit is vigyáz az egészségére: „Káposztába oldalt, úgynevezett dagadót veszünk, (mert) ez zsíros és jóízű...”

Kihagyni, elhagyni valamit könnyű. De a „pótlást” illetően Zsenka néni olyan igényekkel lép fel, amelyeket a szupermarketok előrecsomagolt, plasztik alatt fullasztott áruival nehéz megvalósítani. „Hogy az étel jóízű legyen, elsősorban a hozzávalónak kell kifogástalan, jó minőségűnek lennie.” Értetni kellett a hőfok szabályozásához is. Bizony, sok gyakorlat kellett ahhoz, hogy a tűzifa vastagságával manipulálják a „sparheltet”. „Ha azt akarjuk, hogy az étel felforrjon, vékonyra aprított fával kell tüzelni, ha már forr, akkor lassúbban éghet a tűz, és vastagabb fa ad jó meleget...”

Elképzelnem is nehéz, hogy akkoriban a csirke és a pulyka drágább volt minden más húsnál. Ünnepi eledelnek számított, Zsenka néni pedig „előben” vette meg a piacon. Amikor libára alkudott, ügyelt, hogy „fiatal legyen, és jól ki legyen hizva”. A liba korát pedig abból látta, hogy „az orra és a lába világos sárga, és a lába sima, nem cserepes”.

A háziszappan főzésétől egyenes út vezet a heti nagymosáshoz, „amihez előre készülni kell”. És kezdődik ez a munka a teknő és az üst előkészítésével. S mire az anyagot szortírozzuk, már glédában kell állnia a szappannak, mosósózádnak, kékítőnek és keményítőnek, „hogy minden legyen, amikor szükség lesz rá”.

De mire tanított meg Zsenka néni? Többek között arra, hogy „ha idejében a dologhoz látunk”, akkor idegeskedés nélkül elkészülünk mindennel. És álmában sem fordult elő, hogy eljön az a kor, amelyben a sors üldözte háziasszonyok mosó- és mosogatógép, szárító és önmagát be- és leállító, „gombnyomásra” működő tűzhely és számtalan hasznos-hasznontalan háztartási segédeszköz áll a rendelkezésére, hogy egy álló nap munkája helyett, csak „percek” fordítson a háztartás gondjaira. Mindezek látán Zsenka néni csak csóválná a fejét, és udvariasan, halkán megkérdezné: Aztán mondja csak, Lelkem, mit csinál egész nap? És mi lett azzal a rengeteg drága idővel, amit megtakarított...?

Bitskey Ella, Sarasota

NEMZETI ÜNNEP MÜNCHENBEN

Idén a Magyar Katolikus Misszió Magyarország müncheni főkonzulátusával együtt rendezte meg a március 15-i ünnepséget. Zsúfolásig megtelt a Münchener Katolikus Főiskola díszterme, amiben alighanem komoly szerepet játszott az a tény is, hogy az ünnepi beszédet a Magyar Országgyűlés elnöke, Kövér László tartotta. A házelnök azonban nemcsak ezért jött Münchenbe, hanem a bajor-magyar kapcsolatok további erősítése végett is. Ezt szolgálta a tartományi kormány vezető képviselőivel tartott eszmecsereje, valamint az is, hogy Áder János köztársasági elnök nevében átadta a Magyar Érdemrend középkeresztje kitüntetését a keresztényszociális párt-hoz közeli Hanns Seidel Alapítvány élén álló Hans Zehetmairnak.

Kövér Lászlónak a március 15-i ünnepségen tartott díszbeszédéből azonban kitűnt, hogy nagyon szívesen jött Németországban élő honfitársai körébe, akik hosszas tapsal fejezték ki hazafias gondolatait, no meg tartása iránti elismerésüket. Az ünnepi műsort Szarvas Erzsébet üdvözlő szavai

nyitották meg, és egyben ő ismertette – szinte napról napra – az 1848-as forradalom kirobbanását, majd pedig átalakulását az osztrák uralommal szemben vívott szabadságharcra. A történelmi visszapillantást a kor hangulatát idéző versek szavalata, táncbetétek, továbbá egykorú dokumentumok idézete szakította meg. Kossuth Lajos országgyűlési beszédének főbb gondolatait Kucsera János mondta el, nagy meggyőző erővel. A korábbi március 15-i ünnepségekkel ellentétben, Genk Ildikó, Izbéki Petronella és Bokor Iván előadásában újszerűen, a XXI. század követelményeihez illeszkedve hangzott el Petőfi Sándor híres költeménye, a Föltámadott a tenger csakúgy, mint a Nemzeti dal. A közönség határozott elismeréssel fogadta a kezdeményezést, amely nem ragaszkodott görcsösen az elmúlt másfél évszázad bevett szokásaihoz, és megzenésített formában tálalta azokat a költeményeket, amelyek még a kommunista korszakban sem hiányozhattak az államilag rendezett ünnepségek műsoráról. Több olyan vers is el-

hangzott az est folyamán, amelyet csak az irodalomban igencsak jártas olvasók ismertek – és ez is komolyan emelte a megemlékezés színvonalát.

Mindez a program összeállításában oroszlan-részt vállaló Szarvas Erzsébet érdeme, aki arra is rámutatott, hogy a '48-as forradalom kitörésének napján a Nemzeti Színházban Katona József Bánk bán című drámáját adták elő. Noha akkor már jó ideje a színház programján szerepelt, március idusának felforrósodott hangulatában a darab minden szava különös jelentőséget nyert, és mintegy gyűjtőlag hatott a magyar nemzet függetlenségéért vívott harcára. Noha a dráma megzenésítésére Erkel Ferenc csak jóval a szabadságharc vérbefojtása után vállalkozott, a müncheni ünnepi est színvonalát tovább emelte Morva Gulyás Anna fellépése Melinda áriájával, csakúgy, mint a már korábban színre vitt, nagy sikerű Hunyadi László című operából Gara Mária áriájával.

A zárótó Mydlo Tamás müncheni főkonzul mondta, majd a közönség felállva – mintegy hitet téve magyarsága mellett – elénekelt a Szózatot. Habár sokan viseltek kokárdát, a feltűnő és szívet melengető mégis a fiatalok aktív részvétele volt, ami egyértelműen tanúsítja, hogy a bajor földre települt magyarokat eltéphetetlen szálak szülőföldjükhöz, és hazafias érzelmeiket sikerrel plántálják át az őket követő nemzedékre is.

Vincze András

(Fotó: Georg Engel)

SZEMBESZÁLLNI A GONOSSZAL

Olaszországban, mint köztudott, a maffia még ma is erős, az elmúlt évtizedekben is sok áldozatot szedett. Tonino Palmese szalézi szerzetes különleges keresztúti elmélkedést tett közzé A maffia súlya alatt szenvedett címmel.

A bünszervezet áldozatainak írásából állította össze a kötetet, amelyet az Avvenire mutatott be. A szerző kifejezi ezzel meggyőződését: minden ártatlan áldozat a szenvedő, megkínzott Isten képmása. Ezek a mártírok vérrükkel fizettek, mert nem tértek le az igazságosság útjáról, mert szerették az embereket.

Paolo Borsellinót 1992. július 19-én ölte meg a bünszövegetek. A maffia elleni harcról így beszélt: „ez a harc mindekelőtt kulturális moz-

galom, amely hozzászoktatja az embereket ahhoz, hogy érezzék a szabadság friss illatát, amely szembebeszél az erkölcsi meg-

alkuvás, a közöny, a cinosság bűzével”. Peppino Impastato szicíliai újságíró 1978-ban gyilkolta meg a maffia. Mindvégig reménykedett abban, hogy a lassú szembenállás eredményre ve-

zet. Pippo Fava szicíliai újságíró meg volt győződve róla, hogy az igazságot feltáró újságírás képes megakadályozni a korrupciót és megfékezni a bünnözést. A maffia jelenléte átszövi a mindennapi életet. Ahogyan Rosa Atria írta 1992-ben: „A maffia mi vagyunk, a mi hibás viselkedésünk”. Ő tizenhét évesen, miután meggyilkolták apját és testvérét, öngyilkos lett.

Az olasz nyelvű könyv egyben buzdítás is arra, hogy szálljunk szembe a gonosszal. Ahogyan Luigi Ciotti írja az előszóban: ma is egyre több ember hal meg azért, mert nem vagyunk képesek cselekedni. Fontos, hogy a remény ne haljon meg, hogy az igazság utáni vágy mozgassa ma is létezésünket.

(MK)

„FELSZABADULÁS”

Megállok a Böszörményi út 6. számú ház nagy, kerek belső udvarán. A földszint 2-ben töltöttem gyermekkorom egy részét. Ma kiadó lakás. Mi lenne, ha kivenném? Megkeresném azt a sarkot, ahol valamikor plafonig érő karácsonyfánk állott. És az őserdei méretűvé izmosodott fikusz! Merre lehetett Mackó nevű kutyánk éjszakai párnája? Mikor kigyuladt a ház, ott égett ő is. Behunyom a szemem: kéken szikrázó februári éjszaka.

– Jaj, végre egy kis levegő!

Az udvaron hólepelbe burkolt katonák futkosnak. Minduntalan felvillan a lövedékek vörös fényjele. Mégis összeverődünk mindnyájan. Csak Mackó hiányzik. Szegény kis Mackó! De nem érünk rá vele foglalkozni. Mögöttünk nagy robajjal szakad be a lépcsőház. (Az ellentámadásba lendülő németek dobtak gyújtóbombákat a pincébe.)

Nyolcvan éves nagyanyám fölbukik valamiben, és csúnyán összetöri az arcát. Később ő ijesztgeti a zabráló, nőkre vadászó oroszokat – megkékkült arccsontjaival, zilált ősz hajával: mint valami kísértet. Talán ennek, a véletlen bal esetnek köszönhető, hogy sértetlenül megúszom. A katonák babonásak!

A szomszéd ház pincéjében kelletlenül fogadnak bennünket. Nekik sincs helyük, nekik sincs ennyivalójuk. Végtelen időnkig üldögélünk ismeretlen, sötét odúkban, gyakran orosz katonák elszórt ruhái között. Aztán nyúlós, sárga rühenőcsért állunk sorba naponta a szomszédos helyőrségi kórházban.

Csak a nők ne sikongatnának! „Krumplipucolásra” hívják, aztán leteperik őket a hóba... Ki tudja, hogyan került a pincébe az az öblös fotel, amely alatt hosszú órákat kuporgok? Mikor kieresztenek alóla, úgy el vannak zsibbadva a lábaim, hogy nem tudok kiegyenesedni.

Óriási lánctalp ég az egész háztömb. Hetekig parázslik, izzik! Nem lehet semmit sem kimenteni a lakásból. Talán egy hónap is eltelik, mire lemerészkedünk az itt-ott még mindig fanyar füstöt okádó pincébe. Szomorúan turkálunk a langyos hamuban. Néha kezünkbe akad gondosan ládába csomagolt étkészletünkkel egy koromfekete virágokkal díszített tányér darabkája. Az ólomkristályok alakatlan üvegtömbökké olvadtak. (Soha többé nem fogok igazán értékelni tudni semmit, ami „anyag”. Tizennégy évesen végzetes ez a lecke. Életre szóló.)

Óvatosan, falhoz lapulva közlekedünk. Részeg kozákok táncoltatják lovaikat az orrunk előtt. Prémsapkájukat ferdén a fejük búbjára taszítva énekelnek és káromkodnak. Az állat fölágaskodik, majd egyszerre örült vágatába kezd...

Magokat sóprünk össze a földről egy elhagyott lakásban. Ehetők? Mindenestre lábosba kerülnek. Keserű ízük van. Várjuk, megérjük-e a másnapot? Megérjük. Állítólag szőjabab volt.

Lassan rendbe tesszük Anyu kiégett fényképezőgépét. Összeszedjük az üszkös fadarabokat, takarítjuk a szemetet, az emberi ürüléket. A lakásba jól lehet ugyan már menni, de nincs fűtés, és dermedtően süvít a szél. Papundekivel kell beragasztani az ablakokat.

Egy alkalommal beront egy orosz tisz. Mint mondja (ennyit megértünk) „titkos leadót” keres. Valószínűbb azonban, hogy zabrálni akar – csak éppen nincs mit. Dühösen beleereszt egy sorozatot a fejünk fölé még aránylag épen lebegő csillárba.

*

– Keres valakit? – vág mellbe egy rekedt hang: a házmesternéé.

– Nem, senkit – zökkenet vissza mai valóságomba. – Hazalátogatva Svájcba, gondoltam, körülnézek. Ebben a házban vészeltük át Budapest ostromát...

Saáry Éva

ESTERHÁZY-EMLEKÜNNEPSÉG BUDAPESTEN

Budapestén idén is, március 10-én megtartották az Esterházy János-emlék-ünnepséget. A gróf halálának 56. évfordulójára Pozsonypüspökből zarándoklat is indult Schniererné Wurster Ilona öregcserkész tiszt szervezésében. A résztvevők délelőtt a Szép utcában megkoszorúzták Esterházy János emléktábláját, az eseményen közreműködött a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa.

A megemlékezést az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán folytatták, ahol Esterházy-emlékplakettet és elismerő oklevelet adtak át olyan személyek és intézmények részére, akik és amelyek a felvidéki magyar közösség szolgálatában kiemelkedő tevékenységet fejtettek ki, illetve gróf Esterházy János mártír sorsú politi-

A Szép utcai emléktábla

kus szellemi örökségének megőrzéséért és megismertetéséért kiemelkedő munkát végeztek. Az idei kitüntetettek: Boldoghy Olivér, a szlovák állampolgársági törvény büntető rendelkezésének megszüntetését követelő petíció egyik kezdeményezője, valamint a Pozsonyi Magyar Galéria.

Az emlékünnepségen számos felvidéki közéleti intézmény képviseltette magát. A magyar kormányzat képviselőjében Esterházy János érdekeire, emberi nagyságára Németh Zoltán külügyi államtitkár tekintett vissza.

A Rákóczi Szövetség és az Esterházy János Emlékbizottság 1991 óta rendezik meg az emlékünnepséget.

(Felvidék.ma – Fotó: Thaler Tamás)

INTERJÚ PIO ATYA TITKÁRÁVAL

Egy amerikai újságíró, Arleen Spenceley 2009 augusztusában interjút kért John Aurilia kapucinus atyától, a floridai Tampa város Legszentebb Megváltó-temploma plébánosától. Az atya olasz akcentussal készségesen válaszolt a kérdésekre, és váratlanul hozzátette: „1967-ben Pio atya titkára lettem”.

John atyát az olaszországi Campobassóban szentelték pappá 1966. december 17-én, és 1967 augusztusában ideiglenesen Pio atya titkára lett. (Jelenleg a passai Kármelhegyi Szűzanya-templom plébánosa.) Mint mondta: a pietreicinai kiszeminárium növendékeként találkozott először Pio atyával, mikor felkeresték őt a közeli San Giovanni Rotondóban, hogy áldását kérjék. Ezt követően tíz éven át állandó kapcsolatban volt vele, így őt kérték meg, hogy egy hónapig helyettesítse a személyi titkárát.

– Mit tudott Pio atyáról, mielőtt a munkatársa lett?

– Azt, hogy szent életű szerzetes, csodákat tesz, hogy megkapta a stigmákat és a bilokáció adományát, és olvasni tud a szívekben és a gondolatokban.

– Titkárként milyenek ismertete meg Pio atyát?

– Nem tudtam meg róla többet, mint amit már azelőtt is tudtam, kivéve, hogy a legnagyobb adománya az aláztatosság. Hiába jöttek hozzá ezrével az emberek, mindig aláztatos maradt, és sohasem változtatott a napirendjén: sok órán át imádkozott, sok órán át gyóntatott, és hosszan misézett, több mint egy órán át.

– Ha Pio atyára gondolok, a stigmák jutnak eszembe, és egy imája, amit gyakran imádkozom. Önnek mi jut eszébe, ha Pio atyára gondol?

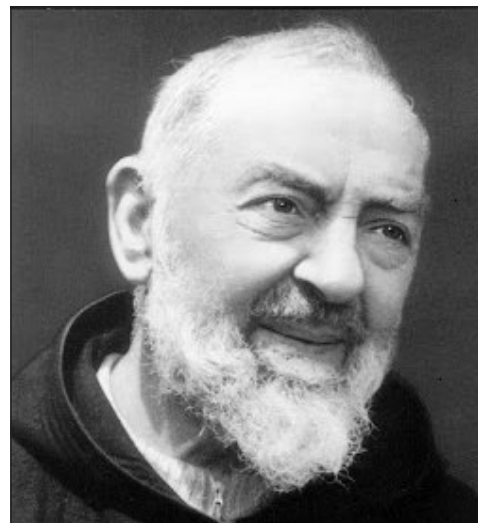
– Egy teljesen átlagos ember, aki történetesen – Isten kegyelméből – nagyon szentéletű volt. Sok szenvedése ellenére mindig mosolygott. Alázatos, kedves, imádságos emberként emlékszem rá.

– Kedvenc idézetem Pio atyának az a közismert mondanéja, hogy „Imádkozz, remélj, és ne aggódalmaskodj!” Munkatársaként mondott olyat önnek, ami az ön számára ugyanilyen fontossá vált?

– Szavak nélkül beszélt hozzám. Nagyon ékesszólóan és erőteljesen szólt hozzám azzal, ahogyan élt, állandó imádságban és szenvedésben. De emlékszem, az imáról mondott valami nagyon találót: „John, az ima a kulcs, ami nyitja a mennyország kapuját”.

– Szentanúja volt a stigmáknak, a bilokációnak vagy más csodának?

– A stigmákat sokszor láttam, amikor nem viselte a félkesztyűt. Bilokációnak vagy más csodának nem voltam tanúja, de tudom, hogy igazak, mert közvetlenül

Átlagos – és nagyon szentéletű

olyanoktól hallottam róluk, akik részesei voltak. Egyszer volt egy különös élményem. Nem tudtam, mit válaszoljak egy asszonynak, aki levélben azt kérdezte Pio atyától, hogy a fia orvos legyen-e, vagy pap. Odamentem Pio atyához, hogy megkérdessem. A levél a kezemben volt, ő nem olvasta, s még mielőtt feltettem volna a kérdést, azt mondta: „Mondd meg neki, hogy jó orvos lesz a fia”. Ezen megdöbbenem.

– Milyen hatással volt Szent Pio atya az ön lelkiességére, papságára?

– Mellette megértettem, hogy a papságom nem az enyém, hanem Jézusé. Én csupán méltatlan eszköz vagyok. Arról is meggyőződtem, hogy szerzetesi életem legnagyobb erőssége az ima és az alázat.

– Szokta kérni imáiban Szent Pio atya közbenjárását?

– Igen, mindennap, néha napjában többször is.

– Miért ajánlja, hogy mi is kérjük Szent Pio atya közbenjárását?

– Mert ismerem, beszéltem vele, érintettem, szeretem.

– Hogyan hatott önre Szent Pio atya halála és szentté avatása?

– Úgy, hogy azóta egészen más lett az életem: másként tekintek a szerzetesi életre, pozitívabban látom az elérendő célokat és az elsajátítandó eredményeket.

– Svégül: Pio atya munkatársaként tanult meg Istenről és/vagy az életről?

– Azt, hogy Isten nem bíró, hanem szerető Atya és Anya, és érdemes élni, ha van bőséges remény, hit és szeretet.

Magyar Kurír

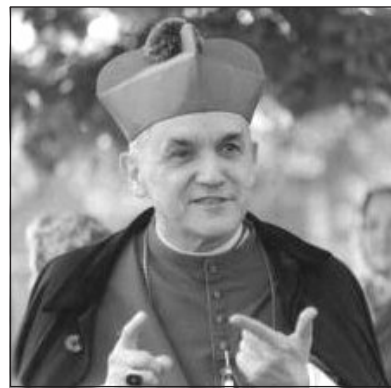
BURGENLAND ELSŐ PÜSPÖKÉRE EMLEKEZTEK

A Kismartoni Egyházmegye első püspöke, Stefan László születésének századik évfordulójáról emlékeztek meg február végén Burgenlandban, Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, valamint ausztriai egyházi méltóságok részvételével.

A jubileumi megemlékezésen szimpóziummal és könyvbemutatóval idézték fel Stefan László életét és munkásságát. A szimpózium fő előadója Erdő Péter volt. Részt vett a megemlékezésen Ágidius Zsifkovics jelenlegi és Paul Iby korábbi kismartoni püspök is. Bemutatták Farkas Ildikó művészettörténész, hitoktató Stefan László életéről írt, *Egy híd-építő az egyház szolgálatában* című könyvét.

A megemlékezéseket ünnepi istentisztelet zárta, melyet a kismartoni Szent Márton-dómban mutattak be.

Stefan László 1913-ban született Pozsonyban. 1914-től az akkor még Magyarországhoz, a trianoni határmódosítások óta Ausztriához tartozó Darázsfa-luban (Trausdorf an der Wulka) nevelkedett háromnyelvű – horvát, magyar, német – környezetben. 1936-ban szentelték pappá Bécsben. 1954-től, az egyházmegye megalakulása előtt Burgenland apostoli adminisztrátora

Stefan László püspök

volt. Jelentős szerepe volt a burgenlandi egyházi képzés újbóli megszervezésében és a Kismartoni Egyházmegye megalakításában, amire 1960-ban került sor.

(MK)

EGYÜTT ÜNNEPELTÉK MÁRCIUS 15-ÉT

Anyaországi és határon túli fiatalok

Közel négyezer középiskolás utazott március 15-én a Rákóczi Szövetség támogatásával határon túli településekre, és ünnepelt közösen ott élő diáktársaival. Kilenvennyolc magyarországi középiskola pályázott a szövetség Kárpát-medencei utazási támogatásáért, és mindegyiket pozitívan bírálták el. Erdélybe 38, Felvidékre 41, Délvidékre 11, Kárpátaljára 4, Horvátországba 2, Szlovéniába és Ausztriába 1-1 iskola diákjai utaztak.

Iskolánként egy autóbusznyi diák utazhatott a pályázat keretében, amihez a Rákóczi Szövetség 200 ezer forint utazási támogatást ajánlott fel a sikeres pályá-

zóknak, illetve igény szerint segített a fogadó iskola közvetítésében.

1994 óta hirdeti meg március 15-i diákutaztatási programját a Rákóczi Szövetség magyarországi középiskolások számára azzal a céllal, hogy minél több közvetlen kapcsolat alakuljon ki az anyaországi, a határon túli magyar diákok, tanárok, illetve iskolák között. A pályázatra bármely magyarországi középiskola jelentkezhetett.

A szövetség tavalyi diákutaztatási programjai keretében március 15-én, június 4-én és október 23-án 212 Kárpát-medencei középiskola mintegy hétezer diákja utazhatott. □

ÉRTÉKEK MENTÉN ERŐSÍTSÉK A NATO-T

A szolidaritás, az emberi méltóság, az emberi jogok egyetemes érvényű értékei mentén lehet erősíteni a NATO-országokat összetartó szövetséget – hangsúlyozta Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök március 12-én Brüsszelben az MTI-nek adott nyilatkozatában, miután ökumenikus küldöttség élén látogatást tett a NATO központjában. A Szeged-Csanádi Egyházmegye egésze alatt működő Gerhardus Külügyi Intézet brüsszeli delegációjában a megyéspüspök mellett helyet kapott többek közt Czagány Gábor László református teológus, valamint Farkas András, a Magyar–Izraeli Társaság alelnöke is.

Az egész napos program során a magyar vendégek közelebbről megismerkedtek az atlanti szövetség tevékenységének egyes időszaki kérdéseivel, így a védelmi költségvetésnek a gazdasági válsághoz való igazításával, az újszerű biztonsági kihívásokra adandó válaszok kidolgozásának folyamatával, illetve a NATO-ban betöltött magyar szerepkörrel.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye által létrehozott Gerhardus Külügyi Intézet a szoroson vett egyházi feladatok mellett nemzetközi kapcsolatokat ápol a kultúra és a felsőoktatás területén, és ugyanakkor jószolgálati szerepet is betölt.

(VR)

A Szent Péter-bazilika magyar kápolnájában bemutatott szentmisével ért véget a Nagyváradi Egyházmegye híveinek római zarándoklata. Böcskei László püspök vezetésével részt vettek XVI. Benedek pápa utolsó audienciáján. Boldog Bogdánffy Szilárd vértanú püspök boldoggá avatásáért mondott köszönetük jeleként egy „József megerősíti testvéreit” (Ter 45,5) témájú ikont adtak át a Szentatyának

(Fotó: Nagyváradi Egyházmegye)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Bencés monostorok jövője

Egy szociológiai vizsgálat szerint, mely nyolc bencés monostort vizsgált meg Ausztriában, Németországban és hazánkban, a nagy monostorokat érintő válság egy új kezdet esélyét is jelenti. A Párizsban működő teológus és szociológus, Michael Hochschild „Rugalmas hagyomány” címmel foglalja össze a felmérés eredményeit. Megállapítja: a közösségek a megújulás legnagyobb akadályának a létszámfogyatkozást tekintik, holott éppen az utánpótlás hiánya vezethet ahhoz, hogy a szerzetesek új közösségi kapcsolatokat építsenek ki az alkalmazottakkal, az apátságokhoz tartozó baráti körrel. Válságról beszélünk, mégis megvan a remény, hogy az apátságok újabb virágkorszakot élhetnek meg: világunk elindult a „vallásbarátabb” válás útján.

Muzulmán–keresztény csúcs

Muzulmán és keresztény vallási vezetők konferenciája kezdődött február 27-én az indonéziai Jakartában. Ázsia 16 országából több mint száz résztvevő érkezett a konferenciára, melynek célja, hogy egész Ázsiára kiterjessék a válásközi párbeszédet. Fernando R. Cappala érsek, az Ázsiai Püspöki Konferenciák Szövetségének (FABC) Fülöp-szigeteki tagja kifejtette: a régióban az igazságtalanság, a harmónia és a rend hiánya a szeretet hiányára vezethető vissza. Ezen a helyzeten úgy lehet változtatni, hogy követik a Biblia és a Korán tanításait, amelyek az Isten iránti és a felebaráti szeretet fontosságát hangsúlyozzák.

Alkotmányellenes

Több ponton is alaptörvény-ellenesnek találta, ezért döntésével megsemmisítette az egyházügyi törvény néhány passzusát a magyar alkotmánybíróság. A kifogásolt rendelkezéseket az AB visszamenőleges hatállyal semmisítette meg, ami azt jelenti, hogy az új törvény miatt jogállásukat elvesztő – egyházzá nyilvánításukat kérelmező, de elutasított – mintegy hatvan egyház visszakapja korábbi státusát.

A MÜNCHENI „LEHEL” VÁROSRESZRŐL

Az *Életünk* olvasói – kivéve a bajor fővárosban lakókat – valószínűleg nem tudják, hogy München egyik negyedének Lehel a neve. Így írva, sőt majdnem így is mondván, nem csodálkozhatunk, ha minden magyar magától értetődően tartja, hogy a kalandozások idejéből ismert Lehel vezér – akinek kürtje és személye a mai napig igaznak tartott anekdota hőse – valamilyen formában szerepet játszott az „Altstadt” egy részének elnevezésénél. Sajnos, vagy inkább hála Istennek, nem így van. Örvendetes ez azért, mert a kalandozások idejéből fennmaradt történetek többségével nem szívesen büszkélkedünk. Sajnálatos, mert így a név kialakulásának történetét a német nyelvet nem beszélők számára is érthetően kellene elmondanom.

Pedig a kérdésre, miért kapta ezt a nevet, legszívesebben azt válaszolnám, amit kedves barátom és egykori kollégám édesanyja válaszolt az érdeklődőknek, amikor szakácskönyve egyik mondatának okát, magyarozatát firtatták. A mondat, amelyre a kérdések vonatkoztak, így hangzott: „A legtöbb édesség tésztájába egy egészen kis mennyiségű sőt is bele kell dolgozni”. De miért? – kérdezte szinte mindenki. És erre jött a mosolyogva adott frappáns válasz: „Mi-

Kereszthordozó körmenet

Nagybőjt harmadik vasárnapján első alkalommal tartottak kereszthordozó körmenetet a kárpátaljai magyar görögkatolikus közösségek Beregszász városában. Az eseményen részt vett Milan Šašik, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye főpásztora, a beregszászi esperesi kerület hívei és papsága, az ungvári, Romzsa Tódor nevét viselő görögkatolikus teológiai akadémia, valamint a karácsfalvi Sztójka Sándor Görögkatolikus Liceum diákja. A tizenkét állomásból álló körmenet a beregszászi temető bejáratától indult, majd a megyei kórházat, az ortodox és a római katolikus templomot érintve érkezett a görögkatolikus templomhoz. A közel ezerfős tömeg minden stációnál meghallgathatta egy-egy lelkész igehirdetését, majd a keresztet felvéve folytatta útját.

Gyűlöletbeszéd a Bibliában?

Gyűlöletbeszédnek minősítette a kanadai legfelsőbb bíróság a homoszexualitás bibliai alapú kritizálását élőszóban és írásban egyaránt. William Whatcott még 2001–2002-ben terjesztett szórólapt, amikor a saskatooni iskolafelügyelőség elrendelte, hogy a homoszexualitásról való ismereteket be kell építeni a tanrendbe. Whatcott akkor elítélőleg szólt az azonos neműek közötti szexualitásról. A Kanadai Emberi Jogi Bizottság ezért őt beperelte, s most 7500 dollár pénzbírságra ítélték. A bíróság kritizálta azt is, hogy a férfi olyan, tekintély övezte forrásokra hivatkozott, mint a Biblia.

Csiksomlyói rongálás

Csiksomlyón ismételt megromgálták a Jézus-hágó kőkeresztjeit. Nemrég sikerült helyreállítani a tavaly keletkezett károkat, amikor is az 1834-ből származó keresztút több állomásának vaskorlátjait rongálták meg, illetve lopták el. A közreműködés pedig – Fr. Urbán Erik kegyhelyigazgató tájékoztatása szerint – a keresztútnak az erdő fái közé eső állomásairól lopták le a réz féldomborműveket ismeretlen tettesek. □

A HIT HŐS TANÚI (6.)

John Han Dingxiang

Azoknak a kínai katolikusoknak, akik igyekeztek kitartani a legnehezebb időkben is, óriási erőt adott hitének bátor megvallásával, a vértanúságtól sem visszariadó hűségével. A világ azonban csak halálának tragikus körülményeit megismerve kezdte elismerni John Han Dingxiang püspök áldozatának és lelkipásztori odaadásának nagyszerűségét.

A 2007 szeptemberében meghalt John Han harminc esztendő telt el a kényszermunkatáborban, börtönben és házi őrizetben. Két év magánzárka után beteg lett, már haldoklott. A kínai hatóságok behívták közeli rokonait, de világosan közölték, papot nem engednek a betegágyhoz. Halálának körülményeit titokzatosságot vette körül, híre mégis órákon belül elterjedt. Sokan tudni vélték: a hatóság emberei egész éjszaka dolgoztak, hogy a holttestet elégséggé, és a maradványait eltemessék egy nyilvános temetőben. Nem engedélyeztek semmilyen temetési szertartást, sírkövén említés sem történt arról, hogy püspök volt.

John Han ötven éven át szenvedett üldözöttséget katolikus hite miatt.

Kína Hebei tartományában született 1939. május 17-én. Két évvel korábban a császári Japán hadat üzent Kínának, ami elhalasztotta a polgárháborút a kommunisták és a nacionalisták között. Minden nyugtalanság és szenvedés ellenére az Egyház növekedésének időszaka volt ez, amikor számos katolikus kollégiumot alapítottak; 1946-ban pedig XII. Piusz pápa kiadta azt az apostoli levelet, amely megalapozta az egyházi hierarchiát Kínában. Az országban ekkor mintegy hárommillió katolikus élt.

John Han 1952-ben, tizenhárom éves korában belépett a kissemináriumba. Ekkor azonban már gyülekeztek a sötét felhők a kínai katolikus egyház fölött: Mao Ce-tung kommunisztáinak 1949. októberi győzelmét követően egyre növekedett az elnyomás az országban. John Han alig két évet töltött a kissemináriumban, majd felszabták az intézményt – több mint harminc évet kellett várnia, hogy pappá szentelhesse. Az 1950-es évek elején a kommunisták kiűzték Kínából a misszionárius és szerzetes papokat, sok püspököt bebörtönöztek és a szemináriumok előljárói azt tanácsolták a növendékeknek, hogy aki teheti, hagyja el az országot.

John Han azonban folytatta teológiai tanulmányait egy olyan pap vezetésével, aki később a „földalatti egyház” egyik jelentős személyisége lett. A kommunista hatóságok egyre keményebben léptek fel az Egyházzal szemben, mivel annak püspökei nem fogadták el mindenben az állampárt vezető szerepét. Voltak persze, akik idővel engedtek, később ők alkották a „hivatalos egyházat”, belőlük alakult az állam által támogatott Kínai Katolikusok Hazafias Társasága.

Az egyházi ügyekbe való állami beavatkozást sokan a hitelvel feladásának tekintették – közéjük tartozott John Han is. A „földalatti egyház” tagjaiként igyekeztek ellenállni mindenfajta állami beavatkozásnak, elutasították, hogy Róma helyett a pekingi pártközpont irányítsa a katolikus egyház életét. Emiatt persze rengeteg zaklatásban volt részük, bármikor letartóztathatták, elítélhették őket. John Han letartóztatására 1960-ban került sor. „Ellenforradalmi tevékenységéért” egy északkelet-kínai táborba hurcolták, ahol „nevelés általi megreformálásán” buzgólkodtak a hatalom pribékjei. Körülbelül negyvenmillió ember szenvedett ezekben a kényszermunkatáborokban. Sok évnek kellett eltel-

nie, míg ezeknek a táboroknak a létéről tudomást szerzett a nagyvilág. A túlélők később elmondták, hogy embertelen körülmények között kellett dolgozniuk: hidegben, piszokban, állandó megaláztatások közepette. Napirenden voltak a verések, és sokan meghaltak a kínzásban, vagy csupán a kimerültségben.

A hatvanas évek vége felé, a „kulturális forradalom” virágzó idején az Egyház látszólag teljesen eltűnt: minden templom be volt zárva, közülük sokat leromboltak a vörösgárdisták. Kína csak Mao halálát követően, 1976 őszén kezdett ébredni ebből a rémálmából. Az új vezér, Teng Hsziao-ping reformot hirdetett és vallási türelmet ígért. A számos „lelkismereti rab” között, akiket 1979-ben szabadon bocsátottak a táborokból, ott volt John Han is. Visszatért Hebei tartományba, és egy középiskolában kezdett tanítani. Végül 1986. november 21-én pappá szentelték. Alig három év múlva ő lett a Yongnian Egyházmegye püspöke.

A kommunista rezsim valamivel engedékenyebbnek mutatkozott a katolikusok vallásgyakorlása iránt, továbbra is kíméletlenül üldözte azonban a „földalatti egyházat”. A tudósítások szerint a püspök a felszentelését követő tíz évben tizenegy alkalommal volt letartóztatásban. Utoljára 1999 novemberében vették őrizetbe, éppen lelkigyakorlatot tartott egyházmegyéje szerzetesnőinek. Életének utolsó nyolc évét őrizetben töltötte, egészsége egyre rosszabbodott. Egy 2005-ben készült amatőr videofelvételen a rendőrségi épület rácsos ablaka mögött látható, mintha az üveget tisztítaná, majd áldást ad, és a feje fölé emelt feszületet kidugja egy pillanatra az ablakrácsra.

Az egyházmegye, amelyet a püspök hátrahagyott, magán viseli a hívek megoszlására irányuló folytonos kísérletek sebhelyeit. Az állandó nehézségek közepette azonban mégis egységesek mindhalálig hűségese főpásztorok emlékének a megőrzésében. 2008-ban, a pekingi olimpiával kapcsolatos nyilvános nyugtalanság közepette, civil ruhás rendőrök figyelték a sírját halála napjának első évfordulóján, de egy újabb évvel később a nép összegyűlt a sírnál, és imádkoztak a vértanúként tisztelt püspökért. Egy szeminarista később elmondta, milyen mélyen érintette őt Han püspök hűségese tanúságtétele a rendkívüli nehézségek közepette. A fiatal papnövendék meg van győződve róla, hogy a püspök most is imádkozik volt egyházmegyéjéért, és imájával őt is támogatja a papság felé vezető útján.

Fordította: **Miklósházy Attila SJ** püspök

SZENT KINGÁRA EMLÉKEZTEK

Születésének 789. és szentté avatásának 14. évfordulója alkalmából Árpád-házi Szent Kingára emlékeztek március elején Veszprémben, a Szaléziánumban, ahol kiállítás nyílt a tiszteletére, és bemutatták Piotr Stefaniak lengyel történész hagiografikus albumát.

Az Árpád-házi szent – IV. Béla király leánya, Szent Margit és Boldog Jolánta nővére, Lengyelország és Litvánia védőszentje – tiszteletére az első templom a Veszprémi Főegyházmegye területén, Küngösön épül. Nemrég az egyházközség ereklyét is kapott Ózandecből – a klarisszák kolostorából, ahol Kinga élete utolsó szakaszában élt –, melyet ünnepélyesen helyeznek el a Kinga-oltáron. □

Ramsay Győző

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com
Miséző helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge, Birmingham; www.magyar-katolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham. Manchesterben minden szombaton este 7-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Miséző helyek: Bécsújhely (Szent József-templom) 17.00-kor; Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-mail: bnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum: Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, Előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kersztfalvi@freemail.hu
Miséző helyek: Alsóőr, vasárnapként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnapként 10.30-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, Tel.: 0043-316/68 21 2421; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor a Kalvarienberg-Kirchében, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, Tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Miséző helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Tatar Zoltán János, A-9854 Malta 74, Tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: tzoltanjanos@gmail.com; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 15.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg Érdeklődni: Bohumy István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Kovács József, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, mise minden 1. vasárnap: Chapelle Mère Thérèse, Rue Luizet, 69130 Ecully, Maison Louise Thérèse, 10 av. Edouard Payen, F-69130 Ecully, tel.: 0033-4/72 860841.

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Tompa József, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-152/23 16 27 53. E-mail: augsburgimisszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel.: 0049-221/238060, fax: 0049-221/ 232120; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de; Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; fax: 0049-251/144 29 31. E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Tel.: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisligen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre és Ft. Pilis György, tel.: 0049-731/38 85 61 15, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle -Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, fax: 0049-711/2367393, e-mail: mission@stuttgartikatolikusok.de; www.stuttgarti-katolikusok.de

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 62 43, fax: 38 64 05.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel. és fax: 0039/06 6530 796, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Miséző helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Kovács Gergely, Via del Casaleto, 481; I-00151 Roma, tel.: 0039-06 653 6573, fax: 0039-06 6988 7368, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Miséző helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Érdeklődni: Petrovay Zsolt, e-mail: zs.petrovay@bluemail.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümliigen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Wasgenring 47, CH-4055 Basel; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

*

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelekipásztori Szolgálat, Dr. Cserhádi Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., Tel./Fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

Római magyarok – a Pápai Magyar Intézet közössége, a Collegium Germanicum et Hungaricum növendékei, szerzetesnők és más egyházi személyek – együtt imádkozták a rózsafüzért a Hit évéhez kapcsolódva február 20-án délután 4 órakor a római Szent Péter téren. Az eseményt a Telepace és a Vatikáni Televízió élőben közvetítette (Fotó: Bókay László/MK)

MÁLTAI LOVAGOK ZARÁNDOKLATA

A Máltai Lovagrend idén ünnepli egyházi elismerésének kilencszáz éves évfordulóját. Ebből az alkalomból február 5–11. között mintegy 4500 rendtag érkezett Rómába a világ minden tájáról. A Magyar Szövetség zarandokcsoportja 63 tagból állt. Az ünnepi szentmisét február 9-én Tarcisio Bertone bíboros államtitkár mutatta be a Szent Péter-bazilikában.

A szentmisét követően pápai audienciára került sor. XVI. Benedek pápa beszédében arra emlékeztette a máltai lovagokat, hogy életüket át kell hassa Jézus jelenléte, hogy embertársaiknak szeretetet tudjanak adni. A kihallgatás végén Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke is válthatott pár szót Benedek pápával. (M. Zs.)

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS MISSZIÓ

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Telefon: (0049) 89/98 26 37

Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

www.ungarische-mission.de

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
 Felelős kiadó: Merka János
 Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
 A szerkesztőbizottság tagjai:
 Ramsay Győző,
 Vincze András

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHSPRACHIGE KATHOLISCHE MISSION

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Verantwortlicher Herausgeber: Merka János

Telefon: (0049) 89/98 26 37

Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare

nach Übersee mit Luftpost USS 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarischsprachige Katholische Mission

Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5.

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

HIRDETÉSEK

Budapestre látogatóknak az Operaház közelében lakás kiadó. T.: 0049-(0)2223/35 88, e-mail: fewo.budapest@gmx.de

Eladó Kolozsváron belvárosi, felújítandó családi házrész: 300 m²-es lakfelület, 230 m²-es kerttel. T.: 0049/(0)821-55 06 53 v. 0040- (0)74 025 05 11.

Megjelent Szabó-Duboc Judith (ex-dr. Gleviczky) Afrikai csendélet című könyve – családunk élete Afrikában 1963 és 1985 között. (1956-os menekült vagyok, a löweni katolikus egyetem régi diákja. Édesapám, dr. Szabó Zoltán, a löweni Mindszenti Magyar Diákkollégium gondnoka volt több éven át.) Ára: 12 EUR postaköltséggel. Megrendelhető: dubocj60@orange.fr